ساعت فاجعه

The Hour of 89-4 DISASTER

MOJDEH
ART GALLERY

نمایشگاه آثار

عظیم مرکباتچی

کیوریتور: سعادت افزود

Azim Morakabatchi

Artworks Exhibition

Curated by Saadat Afzood

ماه هنر تهران tehran art month

tam tehran art month

این نمایشگاه هم‌زمان به صورت
حضوری و آنلاین برگزار می‌شود.

بازدید آنلاین

This exhibition will be held
both in person and online.

Online Viewing

آنگاه که تو من برسد در میدم
آشفته نشود کار جدل با بادم

عظیم مرکباتچی نقاش و تصویرگر معاصر متولد ۱۳۵۶ در شهر اردبیل است. او ۷ نمایشگاه انفرادی و بیش از ۳۵ نمایشگاه گروهی را در کارنامهٔ خود دارد. مرکباتچی نقاشی را به صورت آکادمیک در مقطع کارشناسی در دانشگاه علم و فرهنگ خوانده و عضو پیوستهٔ انجمن نقاشان ایران می‌باشد. به جز تحصیلات دانشگاهی، مطالعهٔ مستمر و فعالیت در شناخت ویژگی‌های رسانهٔ نقاشی، موجب ایجادِ بیان شخصی و نوینی در آثار مرکباتچی بوده است. بیان او در طول زمان نشان‌گر عبوروی، از بازنمایی واقعیت به سوی بُرداری ترسیم شده بین واقعیت و انتزاع است. به گونه‌ای که رنگ، ترکیب‌بندی و خطوط نقاشی در مرزی بین واقعیت و انتزاع، خواب و بیداری، جنون و عقلانیت در نوسان‌اند.

مرکباتچی به جز فرمِ بیانی نقاشی، برای بیان این عناصرِ مرزی و گاه درهم شونده، از فرم‌های بیانی دیگر چون تصویرگری و ویدئو نیز بهره برده است که این دو نیز همچون نقاشی بیانگر دنیای پیچیده و بدون مرزبندی مرکباتچی است. او گاه مرز بین رسانه‌های مختلف را در می‌نوردد و گاه با شناخت محدودیت‌های رسانه‌ای و گاه با شناخت توانایی‌های هر رسانه به سوی کشف بیان تازه‌ای رفته و گاه رسانه‌ها را به یکدیگر پیوند می‌زند. مهم‌ترین نکته آنکه او در آرتیست‌بوک‌های خود پیوندی عمیق و مستمر بین رسانهٔ کلامی یعنی زبان و رسانهٔ غیرکلامی یعنی تصویرگری به وجود می‌آورد و این موضوع در بیانیه‌هایی که او در طول سال‌های مختلف برای برگزاری نمایشگاه‌هایش نوشته نیز مشهود و قابل پیگیری است. به گونه‌ای که بیانیهٔ هنرمند نه به عنوان یک مفسرو محمل برای ادراک نقاشی بلکه به عنوان یک رسانهٔ مستقل در جهت پیوند زبان کلامی و غیرکلامی است.

عظیم مرکبانچی هنرمندی دو زبانه و لذا بهره‌ور از فرهنگ هر دو زبان فارسی و آذری است و این بهره‌وری از دو زبان در آثارش موجب غنا و برخورد دو فرهنگ نیز شده است. او با استفاده از داستان‌های عامیانهٔ آذری وارد فرهنگ عامه شده و از این داستان‌ها و ادبیّت کلام مخیل، برای ایجاد بافت‌ها و نقش‌هایی بهره می‌برد که فقط عناصرِ بازنمایان‌گر جهت تصویرگری یا نقاشی نیستند، بلکه تصویررا به عرصه‌ای برای اندیشه و غور در فرهنگ و زبان تبدیل می‌نمایند.

سهراب احمدی

ساعت فاجعه
The Hour of DISASTER 89-4

ساعت فاجعه، عنوان خود را از ساعت جهانی «آخرالزمان» وام گرفته است. ساعت آخرالزمان (Doomsday Clock) یک نماد استعاری است که در سال ۱۹۴۷ توسط گروهی از دانشمندان (Bulletin of the Atomic Scientists) که دراولین پروژه ساخت بمب اتمی حضورداشتند، معرفی شد. این ساعت درواقع نماد بحران‌های جهانی مانند جنگ‌های هسته‌ای، تغییرات اقلیمی و فناوری‌های مخربی است که می‌تواند منجربه نابودی بشرشود. مفهوم زمان دراین ساعت به مثابهٔ تهدیدی نزدیک قلمداد می‌شود، عقربه‌ها به صورت نمادین تغییرمی‌کنند و هربارکه خطرات جدی‌تری انسان‌ها را تهدید می‌کند، عقربه‌ها به نیمه‌شب که نقطهٔ نمادین پایان است، نزدیک‌ترمی‌شوند.

عظیم مرکباتچی با هدف انتقال این هشداربه تمام انسان‌های جهان این مجموعه را خلق کرده است. فرایند شکل‌گیری این مجموعه ماهیتی میان‌رشته‌ای دارد؛ ایده درمسیرعبورازمتن، حجم و نقاشی، انسجام مفهومی خود را حفظ می‌کند و درعین حال، امکان بازخوانی آن را درهررسانه فراهم می‌آورد. مرکباتچی دراین مجموعه با خلق عناصری کلیدی و کاملاً نمادین درمدیوم‌های مختلف، مخاطبین را به چالشی میان‌ذهنی می‌کشد. ناقوس به‌عنوان نشانه‌ای تاریخی ازاعلام لحظات سرنوشت‌ساز، در مرکزترکیب‌بندی اثردرنقش نماد بزرگ صوتی به تصویرکشیده شده است. انسان‌ها،حیوانات و درخت گردویی خشکیده، مجموعه‌ای ازنشانه‌ها را شکل می‌دهند که به وضعیت مشترک و شکننده‌ی تمامی اشکال حیات اشاره دارند. فضای اثر، بی‌زمان و بی‌مکان است، عنصری که برکلافگی و سردرگمی انسان معاصرصحه می‌گذارد.

«۸۹ ثانیه‌ی آخر» درسالی که خلق شد به سرمنزل مقصود نرسید؛ با آغاز جنگ و عدم نمایش اثر، خود نیز به تقدیری دچار شد که مفهومش را پیش‌تر بازنمایی می‌کرد. یک سال بعد، با تغییر وضعیت ساعت آخرالزمان و رسیدن آن از ۸۹ به ۸۵ ثانیه، «منفی چهار ثانیه» به این مجموعه افزوده شد. این اثر، صرفاً اثری جدید در کنار آثار پیشین نیست؛ بلکه مکانیسم تغییر را وارد ساختار مجموعه می‌کند.

در«۸۹ ثانیه‌ی آخر»، زمان موضوع اثراست؛ در«منفی چهارثانیه» به سازوکارتولید و حیات اثرتبدیل می‌شود. منفی چهارثانیه نه تصویری از«۸۵ ثانیه»، بلکه ثبت فاصلهٔ میان دو وضعیت زمانی است، فاصله‌ای که با هرتغییرکوتاه‌ترمی‌شود و ضرورت بازاندیشی را پیش می‌کشد. ازاین منظر، «منفی چهارثانیه» اثرِگذرزمان است، نه تصویریک زمان مشخص. ردّی ازتغییری واقعی درجهان بیرونی که مجموعه را وادارمی‌کند نسبت خود را با وضعیت اکنون بازتعریف کند. اگر۸۹ ثانیهٔ آخررا دربارهٔ زمان بدانیم، منفی چهارثانیه توسط زمان ایجاد شده است.

دراین نقطه، «ساعت فاجعه» دیگرصرفاً یک نماد یا مرجع تصویری نیست، بلکه به یک مکانیسم زمانی بدل می‌شود که مستقیماً وضعیت اثررا تعیین می‌کند. این مجموعه مخاطب را با تصویری ثابت ازآینده مواجه نمی‌کند، بلکه او را دربرابرزمان واقعی جهان قرارمی‌دهد؛ زمانی که پیوسته تغییر می‌کند و هرتغییر، وضعیت پیشین را ازنو تعریف می‌کند و جهان بیرونی، بدون دخالت مستقیم در فرایند خلق، ضرورت شکل‌گیری تغییررا ایجاد می‌کند. ازاین رو، پویایی نه درحرکت فیزیکی اثر، بلکه در وضعیت هستی‌شناختی آن و درفرایند شکل‌گیری و استمراراثررخ می‌دهد. اثردیگرشیئی ثابت و نهایی نیست، بلکه ساختاری بازاست که درمعرض زمان قراردارد و امکان تغییر، گسترش، بازتفسیرو تولید دوباره را درخود حمل می‌کند. «ساعت فاجعه» فرایندی است که هنوزپایان نیافته است و درآن، زمان، جهان و اثرهنری به‌صورتی موازی درحال تغییرند. اکنون، چهارثانیهٔ دیگرازدست رفته است: ۸۵ ثانیه بیشتربه آغازفاجعه نمانده است.

سعادت افزود

نبا دارم بپوچی بسازم در معیاس هیچ
گذرگاهی نه برای گذار بل برای فرو شدن
به سان گاهلی رفرهای پر برف و سوز سرمایی ممتد
رضن امید بر فراز قله های ستردن و کمال
بر چیدن گوشه ها از سایه هایی عجول

درود همه ی آفاق روشن بر تو ای متعفن مسخر
و درود بر تو ای ملکی گاهی شما میتوان فاشیسم تاریخ

The last 89 seconds
Oil on canvas
220×380 cm
2025

۸۹ ثانیه آخر
رنگ روغن روی بوم
۲۲۰×۳۸۰ سانتی‌متر
۱۴۰۴

منفی چهار(۴-)
رنگ روغن روی بوم
۱۸۰×۲۱۵ سانتی‌متر
۱۴۰۵

Minus Four (–4)
Oil on canvas
215×180 cm
2026

چهره‌ای دیدم

سخت مخدوش

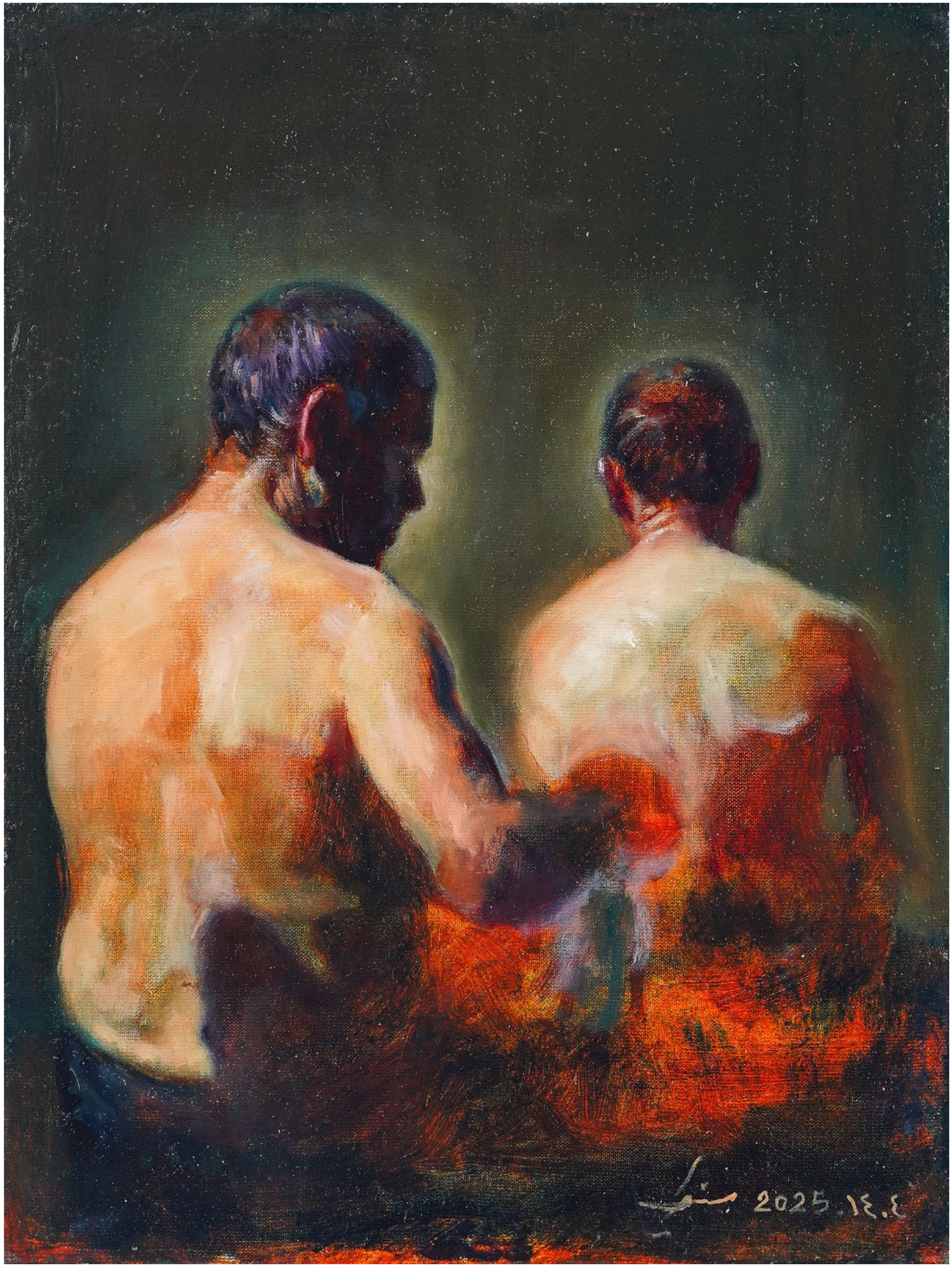
میان دشت و آن سوی دریاها

«می‌خواهم به‌ای آن چیره را که از دست رفته بدانم!»

Study No. 10 (Painting)
Oil on canvas
70×100 cm
2025

مطالعه شماره ۱۰ (نقاشی)
رنگ روغن روی بوم
۷۰×۱۰۰ سانتی‌متر
۱۴۰۴

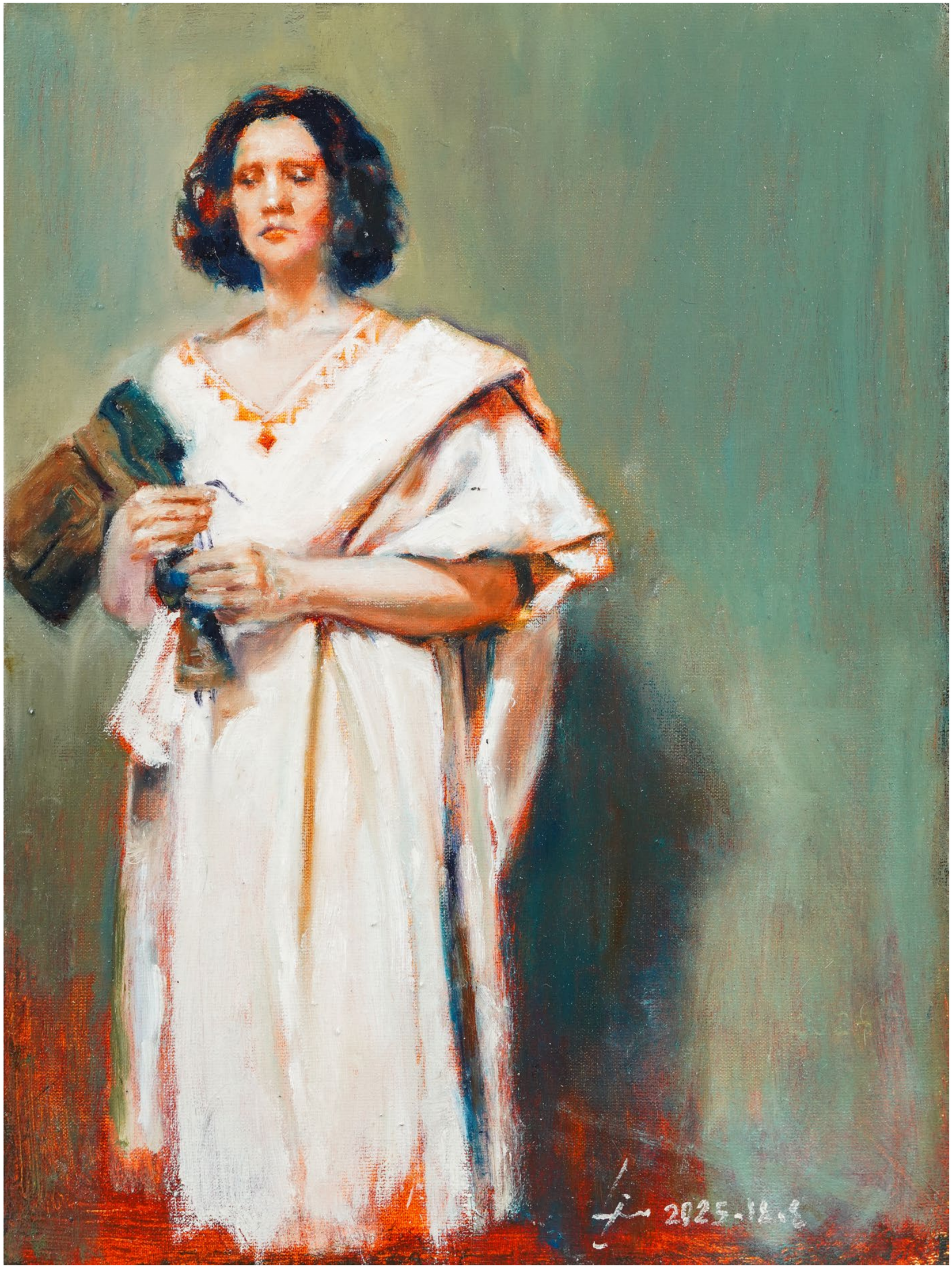

مطالعه شماره ۹ (نقاشی)
رنگ روغن روی بوم
۳۰×۴۰ سانتی‌متر
۱۴۰۴

Study No. 9 (Painting)
Oil on canvas
40×30 cm
2025

مطالعه شماره ۸ (نقاشی)
رنگ روغن روی بوم
۴۰×۳۰ سانتی‌متر
۱۴۰۴

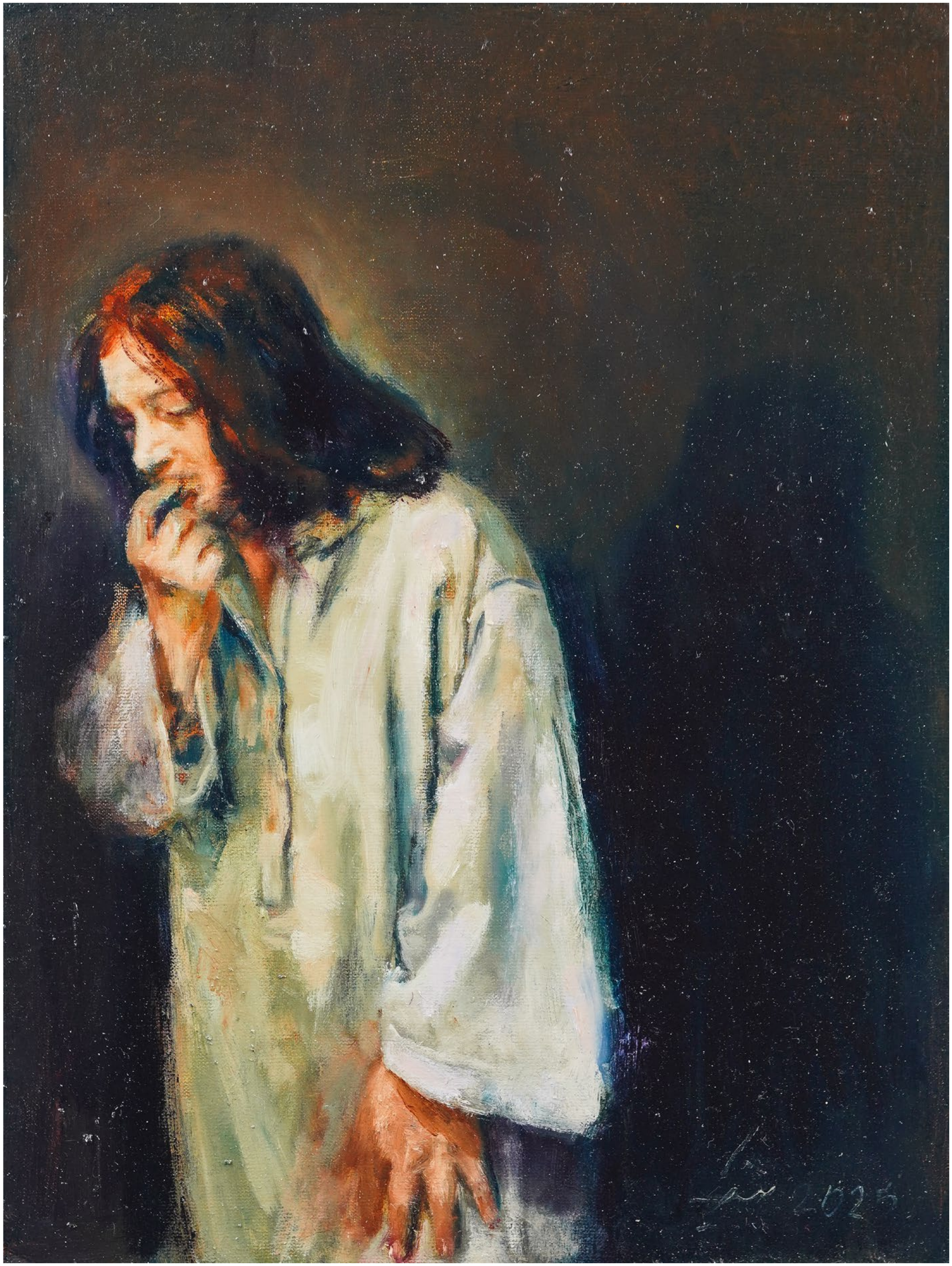
Study No. 8 (Painting)
Oil on canvas
40×30 cm
2025

مطالعه شماره ۷ (نقاشی)
رنگ روغن روی بوم
۴۰×۳۰ سانتی‌متر
۱۴۰۴

Study No. 7 (Painting)
Oil on canvas
40×30 cm
2025

مطالعه شماره ۶ (نقاشی)
رنگ روغن روی بوم
۴۰×۳۰ سانتی‌متر
۱۴۰۴

Study No. 6 (Painting)
Oil on canvas
40×30 cm
2025

Study No. 5 (Painting)
Oil on canvas
20×23 cm
2025

مطالعه شماره ۵ (نقاشی)
رنگ روغن روی بوم
۲۰×۲۳ سانتی‌متر
۱۴۰۴

من خاورمیانه‌ام

پیش‌تر از این میان دود و غبار زاده‌ام مرا

من خاورمیانه‌ام

با قدی خرد و وزنی بی‌مقدار

آفتاب گرم تابید آن سان

پشت تلی از دود و غبار بودم

آری حقیقت این است

من خاورمیانه‌ام

Study No. 4 (Composition study)
Oil on canvas
26×41 cm
2025

مطالعه شماره ۴ (پیکربندی)
رنگ روغن روی بوم
۲۶×۴۱ سانتی‌متر
۱۴۰۴

Study No. 3 (Composition study)
Oil on canvas
20×34 cm
2025

مطالعه شماره ۳ (پیکربندی)
رنگ روغن روی بوم
۲۰×۳۴ سانتی‌متر
۱۴۰۴

خشکسل نتوان تصور کرد در آینده ساعت ما جنبه تعیین مکانی داشته باشد.
جهان در حرکت است و ما بیشتر؛ تصور می‌کنم اینبار بیشتر از پیش
ساعت مچی پایین‌تر را نشان دهد.
باید ببینیم اینبار اعضای بولتن اتمی چه خوابی برای ما دیده‌اند.

Study No. 2 (Three-dimensional study)

Mixed media

37×32× 25.5cm

2025

مطالعه شماره ۲ (مطالعه حجمی)

ترکیب مواد

۳۷×۳۲×۲۵/۵ سانتی‌متر

۱۴۰۴

2025

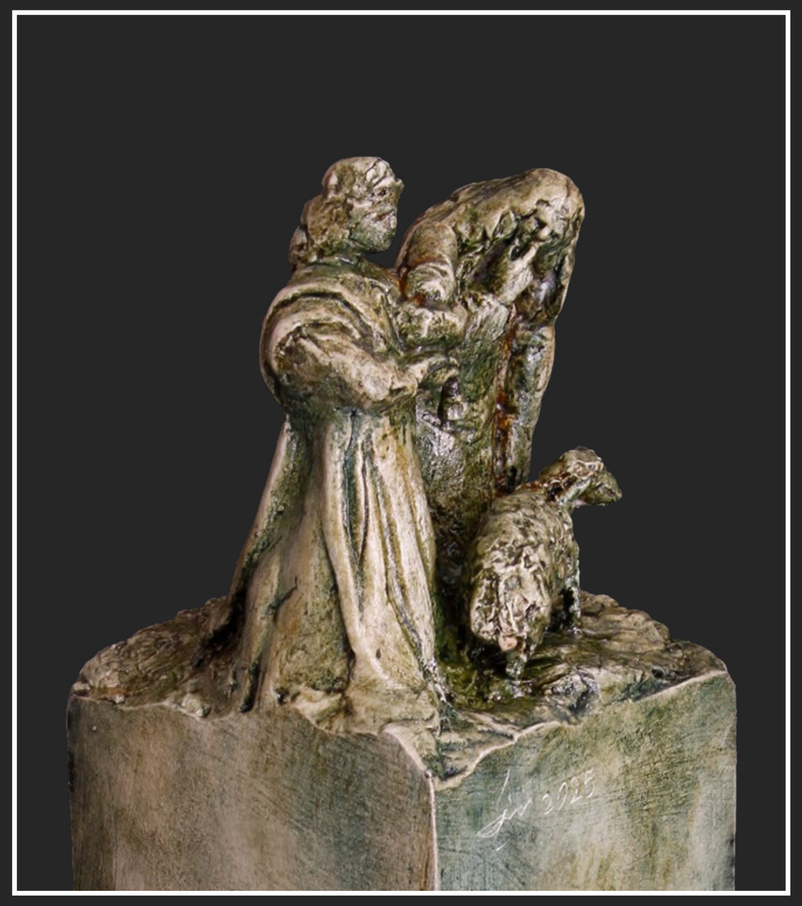

Mixed media
37×23×17 cm
2025

ترکیب مواد
۱۷×۲۳×۳۷ سانتی‌متر
۱۴۰۴

ترکیب مواد
۸×۸×۲۵/۵ سانتی‌متر
۱۴۰۴

Mixed media
8×8×25.5 cm
2025

دو سایه دیدم

یکی با انشار تن غبار آسمون رو از شانه گرفته بود

و دیگری انگشت بر سکوت می فشرد

دو سایه دیدم

گردنه ی پر نور

آواز خوان از کنارم گذشتند

به سال باد در چمن زار

و

خواب در بستری آرام

Study No. 1 (Sketchbook)

Conté pencil on kraft paper

26×35 cm

2025

مطالعه شماره ۱ (دفترچه مطالعاتی)

مداد کنته روی کاغذ کرفت

۲۶×۳۵ سانتی‌متر

۱۴۰۴

انسان موجودی مستهجن

باور کنیم که از خود چهره‌ای نداریم که به عاریه مگیریم

من خود طبیعت هستم

طبیعتی تمام

پس برای من نه شعر مهم است و نه نقاشی و ... برای من

تنها ارج انسان اهمیت دارد، در همه‌ی ابعاد

Study No. 11 (Sketchbook)

Oil on canvas fabric

35×25 cm

2026

مطالعه شماره ۱۱ (دفترچه مطالعاتی)

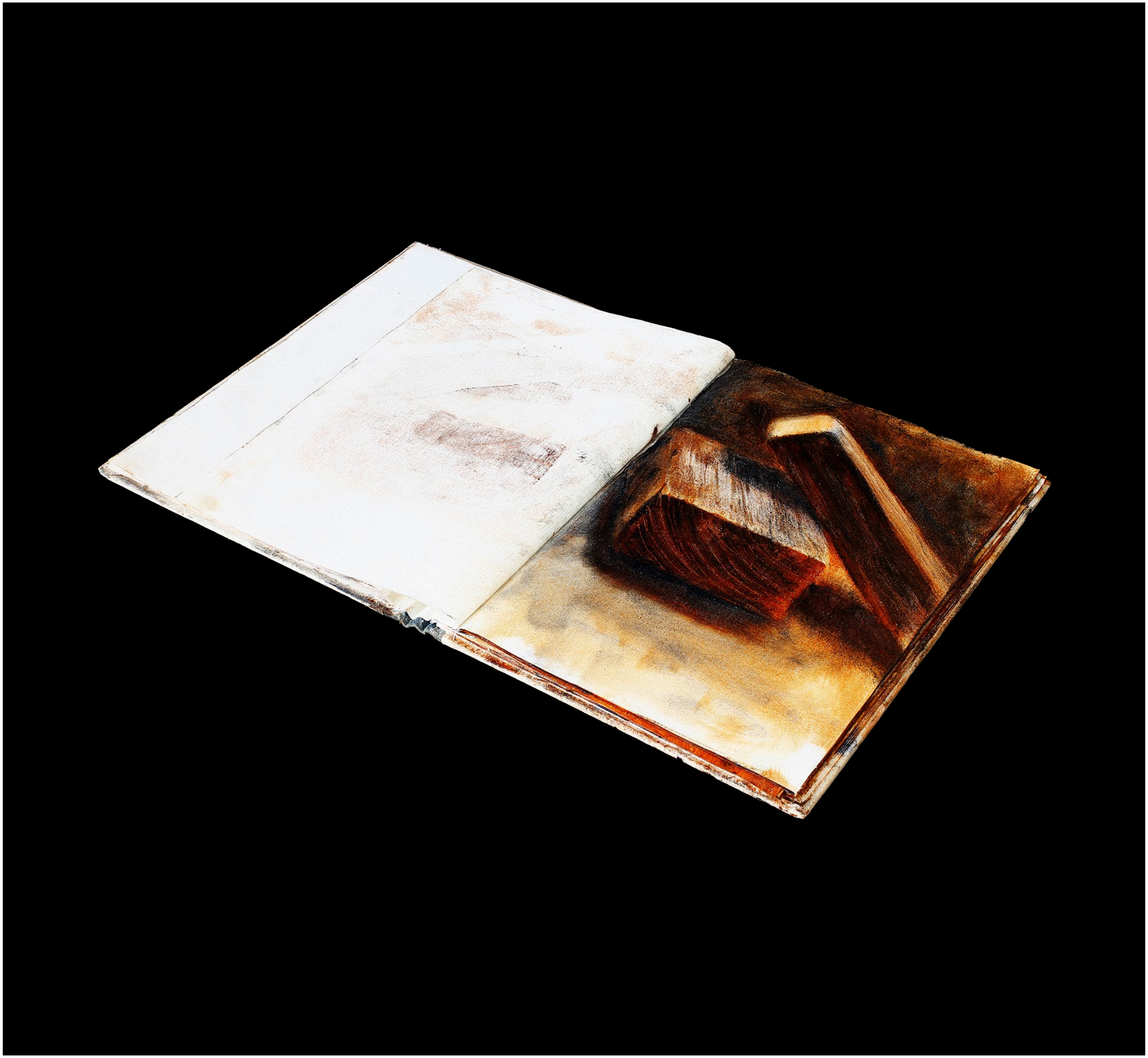
رنگ روغن روی پاچه بوم

۳۵×۲۵ سانتی‌متر

۱۴۰۵

بال گلبتنی زمینی
پرواز تو اطمینان خاطری ست بی‌گمان
چرا که ظلمات جنگل زیر بالهای خاکستری وامن
تنهٔ گسترده‌ای
تکه تکه راهانه
و صخره‌ها و کوهها زیر سایه‌ی بالهایت
بی‌تردید نقش حیرت‌آفرینیه
حتی خروش رود گدلسهرد دار زمین سخت
تنهٔ رقصنده‌ای ست خاموش
و
دریا
آری دریا
دریای خالی از خروش تنهٔ لبخندی ست
بال گلبتنی
و فراز را دریاب

۰۴،۵،۲

Azim Morakabatchi is a contemporary painter and illustrator born in 1977 in Ardabil city. He has had 7 solo exhibitions and more than 35 group exhibitions in his career. Morakabatchi studied painting academically at the undergraduate level at the University of Science and Culture and is a permanent member of the Iranian Painters Association.Apart from university studies, continuous study and activity in knowing the characteristics of the painting medium has created a new and personal expression in Morakabatchi's works. His expression over time shows his transition from representing reality to a vector drawn between reality and abstraction. In such a way that the color, composition and lines of the painting oscillate on the border between reality and abstraction, sleep and wakefulness, madness and rationality.

In addition to the expressive form of painting, to express these borderline and sometimes confusing elements, Morakabatchi has also used other forms of expression such as illustration and video, which, like painting, express the complex and borderless world of Morakabatchi. Sometimes he crosses the border between different media, sometimes by knowing the limitations of media and sometimes by knowing the capabilities of each media, he goes towards discovering a new expression and he sometimes connects the media to each other. The most important point is that in his artist books, he creates a deep and continuous link between the verbal media, i.e. language, and the non-verbal media, i.e. illustration, and this issue is also evident and traceable in the statements he wrote during different years for his exhibitions. In such a way that the artist's statement is not as an interpreter and carrier for the perception of the painting, but as an independent medium in the direction of linking verbal and non-verbal language.

Azim Meskaranchi is a bilingual artist and therefore benefited from the culture of both Persian and Azeri languages, and this benefit from two languages in his works has led to the richness and clash of two cultures. He entered popular culture by using Azeri folk stories and uses these stories and the literary language of imagination to create textures and roles that are not only representative elements for illustration or painting, but they convert the image to an arena for thought and contemplation in culture and language.

Sohrab Ahmadi

The Hour of Disaster, takes its title from the global Doomsday Clock, a symbolic clock introduced in 1947 by a group of scientists who had been involved in the first atomic bomb project (Bulletin of the Atomic Scientists). The clock serves as a metaphor for global crises including nuclear war, climate change, and destructive technologies that could potentially lead to the extinction of humanity. In the Doomsday Clock, the concept of time is understood as an approaching threat. Its hands are symbolically adjusted over time, moving closer to midnight the symbolic point of catastrophe as humanity faces increasingly serious risks.

Azim Morakabatchi created this series with the intention of conveying this warning to people around the world. The process through which the series took shape is interdisciplinary in nature; as the idea moves through text, sculpture, and painting, it maintains its conceptual coherence while allowing for reinterpretation within each medium. In this series, Morakabatchi creates key, highly symbolic elements across different media, inviting the viewer into a process of intersubjective contemplation. The bell, as a historical symbol for announcing moments of great consequence, is placed at the center of the composition as a monumental visual representation of sound. Human figures, animals, and a withered walnut tree form a constellation of signs that point to the shared and fragile condition of all forms of life. The setting of the work is both timeless and placeless an element that underscores the sense of disorientation and confusion experienced by the contemporary human being.

“The Last 89 Seconds” did not reach its intended destination in the year it was created. With the outbreak of war and the work’s subsequent absence from public view, it itself came to embody the fate that it had previously sought to represent. A year later, following the adjustment of the Doomsday Clock from 89 to 85 seconds, “Minus Four” was added to the series. This work is not merely a new addition alongside the existing pieces; rather, it introduces the mechanism of change into the very structure of the series.

In “The Last 89 Seconds,” time is the subject of the work; in “Minus Four” it becomes the mechanism through which the work is produced and continues to exist. “Minus Four” is not an image of “85 seconds,” but rather a record of the interval between two temporal states an interval that becomes shorter with each change and compels us to reconsider the present. From this perspective, “Minus Four” is a work of the passage of time, rather than an image of a particular moment in time. It bears the trace of a real change in the external world, one that compels the series to redefine its relationship with the present. If “The Last 89 Seconds” can be understood as a work about time, “Minus Four” is a work created by time.

At this point, “The Hour of Disaster” is no longer merely a symbol or a visual reference; it becomes a temporal mechanism that directly determines the state of the work. The series does not confront the viewer with a fixed image of the future, but places them in relation to the actual time of the world a time that is constantly changing, with each change redefining the state that came before it. The external world, without directly intervening in the process of creation, generates the necessity for change. Thus, the dynamism of the work does not lie in its physical movement, but in its ontological condition and in the process through which the work takes shape and continues to exist. The work is no longer a fixed and final object, but an open structure exposed to time, carrying within it the potential for change, expansion, reinterpretation, and re-creation. “The Hour of Disaster” is an unfinished process in which time, the world, and the artwork are changing in parallel. Now, four more seconds have been lost: only 85 seconds remain before the beginning of disaster.

Saadat Afzood

Designed by Samir Alizadeh

021 22067442 021 26654577 09121504557

آدرس: سعادت‌آباد، خیابان علامه طباطبائی شمالی، کوچه هجدهم شرقی، پلاک ۲۷، واحد ۱.

Address: Unit 1, No.27, East 18th St.,North Allameh Ave., Saadat Abad.

MOJDEH ART GALLERY